HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

11 aprilie 2013 *

„Securitatea socială a lucrătorilor migranți — Articolul 45 TFUE — Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 — Articolul 71 — Lucrător frontalier atipic aflat în șomaj total care a păstrat legături personale și profesionale în statul membru al ultimului loc de muncă — Regulamentul (CE) nr. 883/2004 — Articolul 65 — Drept la prestații în statul membru de reședință — Refuz de plată opus de statul ultimului loc de muncă — Admisibilitate — Relevanța Hotărârii Curții din 12 iunie 1986, Miethe (1/85) — Dispoziții tranzitorii — Articolul 87 alineatul (8) — Noțiunea «situație neschimbată»”

În cauza C-443/11,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos), prin decizia din 25 august 2011, primită de Curte la 29 august 2011, în procedura

F. P. Jeltes,

M. A. Peeters,

J. G. J. Arnold

împotriva

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilešič, președinte de cameră, domnii E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, doamna C. Toader și domnul C. G. Fernlund (raportor), judecători,

avocat general: domnul P. Mengozzi,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 octombrie 2012,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnul Jeltes, de P. Van der Wulp;

— pentru doamna Peeters, de S. van der Beek-Verdoorn;

* Limba de procedură: olandeza.

— pentru Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, de I. Eijkhout, în calitate de agent;

— pentru guvernul olandez, de M. Noort și de C. Wissels, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de D. Hadroušek și de M. Smolek, în calitate de agenți;

— pentru guvernul danez, de V. Pasternak Jørgensen și de C. Vang, în calitate de agenți;

— pentru guvernul german, de J. Möller și de T. Henze, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de M. van Beek și de V. Kreuschitz, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 ianuarie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 65 și a articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO L 284, p. 43, denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”), precum și a articolului 45 TFUE și a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității (JO L 257, p. 2, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 11).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unor litigii între domnul Jeltes, doamna Peeters și domnul Arnold, pe de o parte, și Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, pe de altă parte, cu privire la respingerea de către acesta din urmă a cererilor formulate de reclamanți prin care se solicita acordarea sau continuarea acordării unor prestații în temeiul Legii privind șomajul (Werkloosheidswet, denumită în continuare „WW”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (CEE) nr. 1408/71

3 Articolul 1 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 592/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 (JO L 177, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”), este formulat după cum urmează:

„În sensul prezentului regulament:

[...]

(b) *lucrător frontalier* înseamnă orice lucrător salariat sau lucrător care desfășoară o activitate independentă, care își desfășoară activitatea pe teritoriul unui stat membru și își are reședința pe teritoriul altui stat membru unde se întoarce de regulă zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână; [...]

[...]

o) *instituție competentă* înseamnă:

(i) instituția la care persoana respectivă este asigurată la data solicitării prestației

[...]

[...]

(q) *stat competent* înseamnă statul membru pe al cărui teritoriu se află instituția competentă;

[...]”

4 Articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„(1) Lucrătorul salariat aflat în șomaj și care, pe durata ultimei sale activități, avea reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul competent, beneficiază de prestații în conformitate cu următoarele dispoziții:

(a) (i) lucrătorul frontalier aflat în șomaj parțial sau intermitent la întreprinderea care l-a angajat primește prestații în conformitate cu dispozițiile legislației statului competent ca și cum ar avea reședința pe teritoriul acelui stat; aceste prestații se acordă de instituția competentă;

(ii) lucrătorul frontalier aflat în șomaj total beneficiază de prestații în conformitate cu dispozițiile legislației statului membru pe al cărui teritoriu are reședința, ca și cum ar fi fost supus acelei legislații pe parcursul desfășurării ultimei sale activități; aceste prestații se acordă de instituția de la locul de domiciliu, pe propria cheltuială a acesteia;

(b) (i) lucrătorul salariat, altul decât lucrătorul frontalier, aflat în șomaj parțial, intermitent sau total și care rămâne la dispoziția angajatorului său sau a birourilor de ocupare a forței de muncă pe teritoriul statului competent beneficiază de prestații în conformitate cu dispozițiile legislației acestui stat, ca și cum ar avea reședința pe teritoriul acestuia; aceste prestații se acordă de instituția competentă;

(ii) lucrătorul salariat, altul decât un lucrător frontalier, aflat în șomaj complet și care se pune la dispoziția birourilor de ocupare a forței de muncă pe teritoriul statului membru unde are reședința sau care revine pe acel teritoriu beneficiază de prestații în conformitate cu legislația statului respectiv, ca și cum și-ar fi desfășurat ultima activitate acolo; instituția de la locul de reședință acordă astfel de prestații pe propria cheltuială. Cu toate acestea, dacă un asemenea lucrător salariat a dobândit dreptul la prestații pe cheltuiala instituției competente a statului membru la a cărui legislație a fost supus ultima dată, acesta beneficiază de prestații în temeiul dispozițiilor articolului 69. Acordarea de prestații în temeiul legislației statului de la locul de reședință se suspendă pentru orice perioadă pe parcursul căreia șomerul poate, în temeiul dispozițiilor articolului 69, să pretindă prestațiile în temeiul legislației căreia i s-a supus ultima dată.

[...]”

Regulamentul nr. 883/2004

5 Articolul 1 din acest regulament definește noțiunile „lucrători frontalieri”, „instituții competente” și „stat membru competent” în termeni în esență identici cu cei utilizați la articolul 1 din Regulamentul nr. 1408/71.

6 Articolul 11 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul nr. 883/2004 prevede că „persoana care beneficiază de ajutor de șomaj în conformitate cu articolul 65, în temeiul legislației statului membru de reședință, se supune legislației statului membru respectiv”.

7 Articolul 65 din regulamentul menționat, intitulat „Șomerii rezidenți într-un alt stat membru decât statul competent”, este formulat după cum urmează:

„(1) Persoana care se află în șomaj parțial sau intermitent și care, în timpul ultimei sale activități salariate sau independente, își avea reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent se pune la dispoziția angajatorului său ori a serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru competent. Persoana beneficiază de prestații în temeiul legislației statului membru competent, ca și cum ar fi rezidentă în statul membru respectiv. Aceste prestații se furnizează de către instituția statului membru competent.

(2) Persoana aflată în șomaj total care, în timpul ultimei sale activități salariate sau independente, își avea reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent și care continuă să își aibă reședința în statul membru respectiv sau se întoarce în statul membru respectiv se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru de reședință. Fără a aduce atingere articolului 64, persoana aflată în șomaj total poate, ca măsură suplimentară, să se pună la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru în care și-a desfășurat ultima activitate salariată sau independentă.

Persoana aflată în șomaj, care nu este lucrător frontalier și care nu se întoarce în statul membru de reședință, se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru a cărui legislație i s-a aplicat ultima dată.

(3) Șomerul prevăzut la alineatul (2) prima teză se înregistrează ca persoană care caută de lucru la serviciile de ocupare a forței de muncă din statul membru în care este rezidentă. Acesta se supune procedurii de control organizate în statul membru respectiv și respectă condițiile stabilite de legislația statului membru respectiv. În cazul în care șomerul decide să se înregistreze ca persoană care caută de lucru și în statul membru în care a desfășurat ultima dată o activitate salariată sau independentă, acesta trebuie să respecte obligațiile aplicabile în statul respectiv.

(4) Punerea în aplicare a alineatului (2) a doua teză și a alineatului (3) a doua teză, precum și modalitățile de schimb de informații, de cooperare și de asistență reciprocă dintre instituțiile și serviciile din statul membru de reședință și din statul membru în care persoana a desfășurat ultima dată o activitate profesională sunt prevăzute în regulamentul de aplicare.

(5)

(a) Șomerul prevăzut la alineatul (2) prima și a doua teză beneficiază de prestații în conformitate cu dispozițiile legislației din statul membru de reședință, ca și cum ar fi fost supus legislației respective în timpul ultimei sale activități salariate sau independente. Aceste prestații se acordă de către instituția de la locul de reședință.

(b) Cu toate acestea, un lucrător care nu este lucrător frontalier și care a primit prestații în numele instituției competente din statul membru a cărui legislație i s-a aplicat ultima oară beneficiază mai întâi, la întoarcerea în statul membru de reședință, de prestații în conformitate cu articolul 64, acordarea de prestații în conformitate cu litera (a) fiind suspendată pe perioada în care lucrătorul primește prestații în temeiul legislației care i s-a aplicat ultima dată.

(6) Prestațiile acordate de instituția de la locul de reședință în temeiul alineatului (5) rămân în sarcina acesteia. [...]

[...]"

8 Articolul 87 din Regulamentul nr. 883/2004, intitulat „Dispoziții tranzitorii", prevede:

„(1) În conformitate cu prezentul regulament, nu se dobândesc drepturi pentru perioada anterioară datei aplicării sale.

[...]

(8) În cazul în care, în urma aplicării prezentului regulament, o persoană este supusă legislației altui stat membru decât cel determinat în conformitate cu titlul II din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71, legislația respectivă continuă să se aplice atât timp cât situația relevantă rămâne neschimbată și în orice caz pentru cel mult 10 ani de la data aplicării prezentului regulament, cu excepția cazului în care persoana în cauză solicită să i se aplice legislația aplicabilă în temeiul prezentului regulament. Solicitarea se transmite în termen de trei luni de la data aplicării prezentului regulament instituției competente a statului membru a cărui legislație este aplicabilă în temeiul prezentului regulament, în cazul în care persoana respectivă este supusă legislației statului membru respectiv de la data aplicării prezentului regulament. În cazul în care cererea este transmisă după termenul menționat, schimbarea legii aplicabile are loc din prima zi a lunii următoare.

[...]"

Regulamentul (CE) nr. 987/2009

9 Considerentul (13) al Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului nr. 883/2004 (JO L 284, p. 1, denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare") are următorul cuprins:

„Prezentul regulament include măsuri și proceduri pentru promovarea mobilității angajaților și a persoanelor aflate în șomaj. Lucrătorii frontalieri care se află în șomaj complet se pot pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă atât în statul lor de reședință, cât și în statul membru unde au avut ultimul loc de muncă. Cu toate acestea, lucrătorii au dreptul la prestații numai din partea statului membru de reședință."

Dreptul olandez

10 Reiese din dosarul de care dispune Curtea că articolul 19 alineatul 1 litera f din WW subordonează dreptul lucrătorilor la prestațiile de șomaj condiției ca aceștia să aibă reședința pe teritoriul național.

Situațiile de fapt aflate la originea litigiilor principale și întrebările preliminare

11 Domnul Jeltes, doamna Peeters și domnul Arnold, lucrători frontalieri cu cetățenie olandeză, au lucrat în Țările de Jos în timp ce aveau reședința, primii doi, în Belgia, iar al treilea, în Germania.

12 Domnul Jeltes se află în șomaj începând din luna august 2010, adică după data intrării în vigoare, la 1 mai 2010, a Regulamentului nr. 883/2004. El a solicitat autorităților olandeze acordarea unei prestații de șomaj, în temeiul WW, însă acestea i-au respins cererea.

13 Doamna Peeters și-a pierdut locul de muncă în cursul lunii mai 2009 și a beneficiat de o prestație de șomaj acordată de autoritățile olandeze. Ea și-a reluat activitatea la 26 aprilie 2010, înainte de a se afla din nou în șomaj la 18 mai 2010. În perioada în care persoana în discuție și-a reluat activitatea, nu i s-a mai plătit prestația de șomaj, însă autoritățile respective au informat-o că, în cazul în care și-ar pierde din nou locul de muncă anterior datei de 25 octombrie 2010, ar putea să solicite plata în continuare a acestei prestații. Atunci când doamna Peeters s-a adresat autorităților menționate, după ce și-a pierdut din nou locul de muncă, acestea au refuzat totuși să reia plata prestației respective.

14 Domnul Arnold și-a pierdut locul de muncă și a obținut o prestație de șomaj din partea autorităților olandeze în conformitate cu WW, începând din 2 februarie 2009. În luna martie 2009, el a început să desfășoare o activitate ca lucrător independent în Germania. Autoritățile menționate au sistat plata prestației de șomaj acordate persoanei în discuție, informând-o în același timp că, în cazul în care și-ar înceta activitatea de lucrător independent anterior datei de 30 august 2011, ar putea să solicite plata în continuare a acestei prestații. Domnul Arnold a încetat să desfășoare această activitate și a solicitat, la 1 iunie 2010, plata în continuare a prestației respective. Autoritățile olandeze i-au refuzat însă acordarea acesteia.

15 Reiese din decizia de trimitere și din dosarul de care dispune Curtea că dreptul olandez exclude plata prestațiilor de șomaj unor lucrători care se află în șomaj și care nu au reședința pe teritoriul național. Instanța de trimitere mai arată că, în ceea ce îi privește pe cei trei reclamanți din litigiul principal, autoritățile olandeze și-au întemeiat refuzul pe articolul 65 din Regulamentul nr. 883/2004, care desemnează statul membru de reședință, în speță Regatul Belgiei în cazul primilor doi și Republica Federală Germania în cazul celui de al treilea, ca fiind statul membru însărcinat cu acordarea prestațiilor de șomaj.

16 Reclamanții din litigiul principal au introdus la Rechtbank Amsterdam o acțiune împotriva deciziilor de respingere adoptate de autoritățile olandeze. Această instanță precizează că nu se contestă faptul că articolul 65 din Regulamentul nr. 883/2004 nu le oferă reclamanților posibilitatea de a solicita autorităților menționate acordarea unei prestații de șomaj. Ea adaugă însă că nu se contestă nici faptul că persoanele respective constituie lucrători frontalieri atipici în sensul Hotărârii din 12 iunie 1986, Miethe (1/85, Rec., p. 1837), întrucât au menținut legături personale și profesionale deosebit de strânse în statul membru al ultimului loc de muncă. Rezultă de aici, potrivit instanței menționate, că cel mai probabil în acest stat, în speță Regatul Țărilor de Jos, persoanele respective au cele mai bune perspective de reintegrare profesională. Această instanță solicită, în consecință, să se stabilească dacă trebuie să se considere, precum în Hotărârea Miethe, citată anterior, că reclamanții pot să solicite prestații de șomaj în acest stat membru.

17 Având însă îndoieli cu privire la menținerea relevanței Hotărârii Miethe, citată anterior, în urma intrării în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004, Rechtbank Amsterdam a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Hotărârea Miethe, [citată anterior,] pronunțată atunci când era în vigoare Regulamentul nr. 1408/71, își păstrează valoarea supletivă în cadrul domeniului de aplicare al Regulamentului nr. 883/2004, și anume acordarea dreptului de opțiune în favoarea lucrătorilor frontalieri atipici în legătură cu statul membru în care se pun la dispoziția unei agenții de plasare a forței de muncă și de la care primesc prestațiile de șomaj pentru motivul că, în statul pentru care au optat, perspectivele de reintegrare în câmpul muncii sunt cele mai mari? Sau articolul 65 din Regulamentul nr. 883/2004, privit în ansamblu, asigură deja într-o măsură suficientă ca lucrătorii

aflați în șomaj complet să primească prestații în condiții care le sunt cele mai favorabile pentru căutarea unui loc de muncă, iar Hotărârea Miethe[, citată anterior,] și-a pierdut valoarea adăugată?

2) Dreptul Uniunii, în speță articolul 45 TFUE sau articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1612/68, se opune unei decizii a unui stat membru de a refuza prestațiile de șomaj acordate în temeiul dreptului național unui lucrător migrant (lucrător frontalier) aflat în șomaj total, care a fost angajat ultima oară în acest stat membru și despre care se poate presupune, având în vedere relațiile sociale și familiale, că are cele mai mari șanse de reintegrare pe piața muncii din acest stat membru, numai pentru motivul că are reședința în alt stat membru?

3) Având în vedere articolul 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și principiul securității juridice, care este răspunsul la întrebarea anterioară în cazul în care unui astfel de lucrător îi fuseseră acordate prestații de șomaj conform dreptului fostului stat de angajare încă înaintea intrării în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004, iar perioada maximă de acordare a prestațiilor, precum și termenul pentru reluarea dreptului la prestații nu expiraseră încă la momentul intrării în vigoare a regulamentului menționat (acordarea prestațiilor fiind sistată pentru motivul că șomerul și-a găsit un nou loc de muncă)?

4) Răspunsul la cea de a doua întrebare este diferit în cazul în care lucrătorii frontalieri vizați au primit o asigurare că pot solicita reluarea dreptului la prestații dacă, după începerea unei alte activități salariate, devin din nou șomeri și în condițiile în care informațiile care le-au fost furnizate în acest sens s-au dovedit a fi incorecte sau echivoce din cauza neclarităților existente în practica de punere în aplicare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

18 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească în esență dacă Hotărârea Miethe, citată anterior, rămâne relevantă, ca urmare a intrării în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004, în scopul interpretării articolului 65 alineatul (2) din acest regulament, astfel încât un lucrător care a menținut legături personale și profesionale cu statul ultimului loc de muncă de o asemenea natură încât dispune în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională poate să opteze să se pună la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru respectiv pentru a primi din partea acestuia nu numai asistență pentru reorientarea profesională, ci și alocații de șomaj.

19 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să se facă trimitere la dispozițiile articolului 71 din Regulamentul nr. 1408/71 și la interpretarea pe care Curtea a dat-o acestuia în Hotărârea Miethe, citată anterior, înainte de a analiza conținutul articolului 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004.

20 Articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71 cuprinde dispoziții speciale aplicabile șomerilor care, pe durata ultimei lor activități, aveau reședința pe teritoriul altui stat membru decât statul competent. Aceste dispoziții derogă de la norma generală prevăzută la articolul 13 alineatul (2) din regulamentul menționat, potrivit căreia persoana care desfășoară o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru se supune legislației statului respectiv.

21 În temeiul articolului 71 alineatul (1) litera (a) punctul (ii) din regulamentul menționat, lucrătorii frontalieri aflați în șomaj total se supun legislației statului membru pe teritoriul căruia își au reședința. Curtea a apreciat că această dispoziție prezumă în mod implicit că un astfel de lucrător beneficiază, în acest stat, de condițiile cele mai favorabile pentru căutarea unui loc de muncă (a se vedea Hotărârea Miethe, citată anterior, punctul 17).

22 În temeiul articolului 71 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1408/71, lucrătorii salariați, alții decât lucrătorii frontalieri, și anume persoanele care, spre deosebire de lucrătorii frontalieri, nu se întorc zilnic sau cel puțin săptămânal în statul lor de reședință, au opțiunea, în cazul în care se află în șomaj total, fie să rămână la dispoziția birourilor de ocupare a forței de muncă de pe teritoriul statului membru competent, fie să se pună la dispoziția birourilor de ocupare a forței de muncă de pe teritoriul statului membru în care își au reședința. În primul caz, aceștia beneficiază de prestații acordate de statul membru al ultimului loc de muncă, iar în al doilea caz beneficiază de prestațiile acordate de statul membru de reședință. Prestațiile în discuție includ nu numai alocații bănești, ci și asistență pentru reorientarea profesională (a se vedea în acest sens Hotărârea Miethe, citată anterior, punctul 16).

23 Curtea a statuat, la punctul 18 din Hotărârea Miethe, citată anterior, că obiectivul urmărit de articolul 71 alineatul (1) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1408/71, referitor la lucrătorii frontalieri care se află în șomaj total, și anume cel de a asigura lucrătorului migrant beneficiul prestațiilor de șomaj în condițiile cele mai favorabile, nu poate fi totuși atins atunci când un lucrător frontalier aflat în șomaj total a păstrat în mod excepțional în statul membru al ultimului loc de muncă legături personale și profesionale de o asemenea natură încât dispune în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională. Prin urmare, un astfel de lucrător trebuie privit drept „altul decât un lucrător frontalier” în sensul articolului 71 din regulamentul menționat și intră, în consecință, în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (b) al acestui articol. Rezultă de aici că acest lucrător poate să opteze să se pună la dispoziția birourilor de ocupare a forței de muncă din ultimul stat membru în care a lucrat și să primească prestații din partea acestui stat, prestațiile menționate luând atât forma unei asistențe pentru reorientarea profesională, cât și pe cea a unor alocații.

24 Astfel cum reiese din considerentul (3) al Regulamentului nr. 883/2004, legiuitorul a urmărit să modernizeze și să simplifice dispozițiile din Regulamentul nr. 1408/71 care deveniseră complexe și greoaie ca urmare a numeroaselor modificări și actualizări.

25 Articolul 65 din Regulamentul nr. 883/2004 a înlocuit astfel articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71, modificând în parte conținutul acestuia.

26 Rezultă din articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004 că lucrătorul frontalier aflat în șomaj total care își avea reședința într-un alt stat membru decât statul membru competent și care continuă să aibă reședința în acest stat membru, statul membru de reședință, se pune la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru respectiv. Această dispoziție prevede că lucrătorul menționat poate, ca măsură suplimentară, să se pună la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru în care și-a desfășurat ultima activitate salariată sau independentă.

27 În ceea ce privește lucrătorul aflat în șomaj total care nu este lucrător frontalier, acesta se pune fie la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul său de reședință, în cazul în care se întoarce în acest stat, fie la dispoziția celor din ultimul stat membru în care a lucrat, în cazul în care nu se întoarce în statul menționat.

28 Posibilitatea pe care o are lucrătorul frontalier aflat în șomaj total, prevăzută la articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004, de a se pune, ca măsură suplimentară, la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru al ultimului loc de muncă constituie un element nou în raport cu conținutul articolului 71 alineatul (1) litera (a) punctul (ii) din Regulamentul nr. 1408/71. Lucrătorul respectiv, oricare ar fi legăturile pe care le-a menținut în acest stat și în special dacă

dispune acolo de cele mai bune șanse de reintegrare profesională, poate astfel să beneficieze și în statul menționat de servicii de reorientare profesională. Procedând astfel, legiuitorul a luat parțial în considerare Hotărârea Miethe, citată anterior.

29 Cu toate acestea, potrivit hotărârii menționate, un lucrător ale cărui legături cu statul ultimului loc de muncă erau de o asemenea natură încât dispunea în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională și, prin urmare, trebuia privit drept un lucrător care nu este lucrător frontalier putea să beneficieze nu numai de servicii de reorientare profesională în statul menționat, ci și de alocații de șomaj din partea acestuia.

30 În consecință, problema este de a stabili dacă posibilitatea pe care o are un astfel de lucrător de a obține alocații de șomaj din partea statului membru al ultimului său loc de muncă a fost menținută de Regulamentul nr. 883/2004.

31 În această privință, trebuie să se constate că posibilitatea respectivă nu reiese din redactarea articolului 65 alineatul (2) din regulamentul menționat. Acesta prevede că lucrătorul frontalier aflat în șomaj total trebuie să se pună la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul său de reședință. Este vorba despre o obligație, iar nu despre o posibilitate. Potrivit alineatului (5) litera (a) al articolului respectiv, lucrătorul menționat beneficiază de prestații și, prin urmare, de alocații de șomaj, în temeiul legislației din statul membru de reședință, ca și cum ar fi fost supus acesteia în timpul ultimei sale activități salariate sau independente. Numai ca măsură suplimentară acesta poate, în plus, să se înregistreze la serviciile de ocupare a forței de muncă din statul membru al ultimului său loc de muncă. În conformitate cu articolul 56 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare, care face trimitere la articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004, această înregistrare privește numai procesul de căutare a unui loc de muncă.

32 Întrucât Regulamentul nr. 883/2004 este ulterior pronunțării Hotărârii Miethe, citată anterior, legiuitorul ar fi putut, în cazul în care ar fi urmărit aceasta, luând în considerare voința sa de a moderniza și de a simplifica normele existente, să redacteze articolul 65 din acest regulament integrându-i în mod complet și explicit interpretarea articolului 71 din Regulamentul nr. 1408/71 oferită de Curte în această hotărâre. Or, legiuitorul nu a procedat astfel. În aceste condiții, trebuie să se considere că lipsa unei prevederi exprese, la articolul 65 alineatul (2) din Regulamentul nr. 883/2004, cu privire la o posibilitate de a obține alocații de șomaj din partea statului membru al ultimului loc de muncă reflectă voința deliberată a legiuitorului de a limita luarea în considerare a Hotărârii Miethe, citată anterior, prevăzându-se doar o posibilitate suplimentară a lucrătorului vizat de a se înregistra ca persoană aflată în căutarea unui loc de muncă la serviciile din statul membru respectiv pentru a obține din partea acestuia un ajutor suplimentar pentru reorientare profesională.

33 Această interpretare este de altfel susținută de lucrările pregătitoare privind Regulamentul nr. 883/2004 și regulamentul de punere în aplicare.

34 În ceea ce privește Regulamentul nr. 883/2004, Comisia Europeană propusese să se pună capăt sistemului existent, potrivit căruia lucrătorul frontalier aflat în șomaj primește prestațiile de șomaj mai curând din partea statului de reședință decât din partea statului în care a lucrat ultima dată. Or, Comisia a arătat într-o comunicare datată 27 ianuarie 2004 că în Poziția comună (CE) nr. 18/2004 adoptată de Consiliu la 26 ianuarie 2004, în vederea adoptării Regulamentului nr. 883/2004 (JO 79 E, p. 15), acesta nu ajunsese la un acord cu privire la propunerea respectivă și menținuse responsabilitatea statului de reședință pentru plata alocațiilor.

35 În ceea ce privește regulamentul de punere în aplicare, Parlamentul European propusese, într-un raport din 10 iunie 2008, să se precizeze într-un considerent al acestui regulament că posibilitatea de înregistrare a lucrătorului la serviciile de ocupare a forței de muncă din statul ultimului loc de muncă era destinată să favorizeze mobilitatea lucrătorilor și a șomerilor, dar că lucrătorul nu avea dreptul decât la o singură alocație, în statul membru de reședință. Parlamentul European explicase că

amendamentul său era destinat să înlăture orice ambiguitate cu privire la aplicarea sau la neaplicarea Hotărârii Miethe, citată anterior. Or, considerentul (13) al regulamentului menționat reia amendamentul propus de Parlament în termeni aproape identici.

36 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că, în urma intrării în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004, dispozițiile articolului 65 din acest regulament nu trebuie interpretate în lumina Hotărârii Miethe, citată anterior. În ceea ce privește un lucrător frontalier aflat în șomaj total care a menținut legături personale și profesionale cu statul membru al ultimului loc de muncă de o asemenea natură încât dispune în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională, articolul 65 menționat trebuie înțeles în sensul că îi permite unui astfel de lucrător să se pună în mod suplimentar la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul respectiv, nu pentru a obține din partea acestuia alocații de șomaj, ci numai pentru a beneficia acolo de servicii de reorientare profesională.

Cu privire la a doua întrebare

37 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească în esență dacă normele privind libera circulație a lucrătorilor, prevăzute în special la articolul 45 TFUE, trebuie interpretate în sensul că se opun unei decizii a statului membru al ultimului loc de muncă de a refuza, în conformitate cu dreptul său național, acordarea beneficiului alocațiilor de șomaj unui lucrător frontalier aflat în șomaj total, care dispune în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională, pentru motivul că lucrătorul respectiv nu are reședința pe teritoriul său.

38 Această întrebare trebuie analizată în lumina unor situații precum cea a domnului Jeltes. Astfel, situația unor lucrători cum sunt doamna Peeters și domnul Arnold prezintă caracteristici specifice care vor face obiectul unei examinări în cadrul răspunsurilor la a treia și la a patra întrebare.

39 Este necesar să se constate că, având în vedere coordonarea cerută de Regulamentul nr. 883/2004, impunerea unei condiții de reședință prevăzute de dreptul național nu conduce, într-o situație precum cea a domnului Jeltes, la un alt rezultat decât cel determinat de aplicarea normelor prevăzute la articolul 65 alineatul (2) și alineatul (5) litera (a) din Regulamentul nr. 883/2004, potrivit cărora lucrătorul frontalier aflat în șomaj total beneficiază de prestații în conformitate cu dispozițiile legislației din statul membru de reședință, ca și cum ar fi fost supus legislației respective în timpul ultimei sale activități salariate sau independente, iar instituția de la locul de reședință îi acordă aceste prestații. Pe de altă parte, potrivit articolului 11 alineatul (3) litera (c) din acest regulament, persoana care beneficiază de ajutor de șomaj în conformitate cu acest articol 65, în temeiul legislației statului membru de reședință, se supune legislației statului membru respectiv. Din decizia de trimitere reiese că autoritățile naționale au invocat articolul 65 menționat pentru a respinge cererile de obținere sau de acordare în continuare a prestațiilor de șomaj prezentate de reclamanții din litigiul principal și pentru a le sugera acestora să se adreseze autorităților din statul lor de reședință.

40 Din jurisprudența Curții privind Regulamentul nr. 1408/71 rezultă că, prin adoptarea Regulamentului nr. 883/2004, legiuitorul Uniunii, ținând seama de larga putere de apreciere de care dispune în privința alegerii măsurilor celor mai adecvate pentru atingerea rezultatului vizat la articolul 42 CE, s-a achitat în principiu de obligația care rezultă din misiunea care i-a fost conferită prin acest articol de a institui un sistem care să garanteze lucrătorilor depășirea obstacolelor pe care pot să le întâmpine ca urmare a normelor naționale edictate în domeniul securității sociale (a se vedea prin analogie în special Hotărârea din 16 iulie 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, Rep., p. I-6095, punctul 64 și jurisprudența citată).

41 În aceste condiții, constatarea potrivit căreia aplicarea, într-o situație determinată, a unei reglementări naționale poate să fie conformă cu o dispoziție dintr-un act de drept derivat, în speță Regulamentul nr. 883/2004, nu are în mod obligatoriu ca efect excluderea aplicării acestei reglementări din sfera de

aplicare a dispozițiilor Tratatului FUE (a se vedea în acest sens în special Hotărârea von Chamier-Glisczinski, citată anterior, punctul 66, precum și, în materia prestațiilor de șomaj, Hotărârea din 18 iulie 2006, De Cuyper, C-406/04, Rec., p. I-6947, și Hotărârea din 11 septembrie 2008, Petersen, C-228/07, Rep., p. I-6989).

42 În această privință, reiese din dosarul de care dispune Curtea că alocațiile de șomaj acordate de autoritățile olandeze au un cuantum mai ridicat decât cele plătite de autoritățile belgiene, însă acestea din urmă sunt plătite pentru o perioadă mai lungă.

43 Este necesar să se amintească totuși că, întrucât articolul 48 TFUE prevede o coordonare între legislațiile statelor membre, iar nu armonizarea lor, diferențele de fond și de procedură dintre regimurile de securitate socială din fiecare stat membru și, prin urmare, diferențele dintre drepturile persoanelor asigurate în aceste regimuri nu sunt afectate de dispoziția menționată (a se vedea Hotărârea von Chamier-Glisczinski, citată anterior, punctul 84 și jurisprudența citată).

44 În aceste condiții, normele din tratat referitoare la libera circulație nu pot garanta asiguratului că o deplasare într-un alt stat membru nu are niciun efect în materia securității sociale. Astfel, având în vedere diferențele dintre regimurile și legislațiile statelor membre în materie, o astfel de deplasare poate, în funcție de caz, să fie mai mult sau mai puțin avantajoasă pe plan financiar pentru persoana asigurată (a se vedea Hotărârea von Chamier-Glisczinski, citată anterior, punctul 85, și Hotărârea din 12 iulie 2012, Comisia/Germania, C-562/10, punctul 57).

45 Astfel, faptul că o persoană precum domnul Jeltes primește alocații de șomaj de la instituția competentă din statul membru de reședință, în speță Regatul Belgiei, rezultă din aplicarea, în conformitate cu Regulamentul nr. 883/2004, a legii din acest stat membru în materie de prestații de șomaj. O diferență între prestațiile prevăzute în legislația din statul membru al ultimului loc de muncă și cele acordate potrivit legislației din statul membru de reședință nu poate fi considerată, în aceste condiții, drept o restricție privind libera circulație a lucrătorilor, din moment ce aceasta rezultă din lipsa unei armonizări a dreptului Uniunii în materie (a se vedea prin analogie, în materie de protecție împotriva riscului de boală, Hotărârea din 14 octombrie 2010, van Delft și alții, C-345/09, Rep., p. I-9879, punctul 106).

46 În consecință, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că normele privind libera circulație a lucrătorilor, prevăzute în special la articolul 45 TFUE, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei decizii a statului membru al ultimului loc de muncă de a refuza, în conformitate cu dreptul său național, acordarea beneficiului alocațiilor de șomaj unui lucrător frontalier aflat în șomaj total, care dispune în acest stat de cele mai bune șanse de reintegrare profesională, pentru motivul că lucrătorul respectiv nu are reședința pe teritoriul său, din moment ce, în conformitate cu dispozițiile articolului 65 din Regulamentul nr. 883/2004, legislația aplicabilă este cea a statului membru de reședință.

Cu privire la a treia și la a patra întrebare

47 A treia și a patra întrebare se referă la situația unor persoane precum doamna Peeters și domnul Arnold, care, ținând seama de caracterul apropiat al celor două perioade de șomaj în care s-au aflat, au solicitat, în temeiul legii naționale, reluarea plății alocațiilor de care beneficiau inițial, însă li s-a refuzat reluarea acestei plăți ca urmare a intrării în vigoare, între timp, a Regulamentului nr. 883/2004.

48 Instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, într-o astfel de situație, pentru a evita o restricție privind libera circulație a lucrătorilor, dispozițiile tranzitorii ale articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, articolul 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitor la dreptul de proprietate, și principiul securității juridice sau al protecției încrederii legitime trebuie interpretate în sensul că lucrătorii vizați pot continua să primească prestații de șomaj din partea statului ultimului lor loc de muncă.

49 În această privință, trebuie amintit că articolul 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004 prevede, în favoarea unei persoane care, ca urmare a acestui regulament, este supusă legislației altui stat membru decât cel determinat în conformitate cu titlul II din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71, aplicarea în continuare a acestei din urmă legislații pentru o anumită perioadă, după intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004, sub rezerva ca situația relevantă să rămână neschimbată.

50 Astfel, această dispoziție se aplică, în primul rând, cu condiția ca legislația aplicabilă să intre sub incidența titlului II din Regulamentul nr. 1408/71 și, în al doilea rând, cu condiția ca situația relevantă să rămână neschimbată.

51 În ceea ce privește prima dintre aceste două condiții, nu se contestă că doamna Peeters și domnul Arnold au obținut alocații de șomaj din partea autorităților olandeze, potrivit dispozițiilor legislative olandeze, în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71. Or, acest articol nu intră sub incidența titlului II din regulamentul menționat, referitor la normele generale de stabilire a legislației aplicabile, ci a titlului III din acest regulament, referitor la dispozițiile speciale care permit stabilirea acestei legislații, printre altele, în materia prestațiilor de șomaj.

52 În consecință, articolul 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004 nu poate fi considerat ca fiind direct aplicabil, ca atare, în litigiul principal.

53 Prin urmare, se pune problema dacă această împrejurare împiedică menținerea legislației care era aplicabilă în temeiul Regulamentului nr. 1408/71.

54 Potrivit tuturor observațiilor prezentate Curții, această împrejurare nu ar trebui în sine să împiedice menținerea legislației respective.

55 În această privință, astfel cum a arătat avocatul general, în esență, la punctul 68 din concluzii, lipsa prevederii, în Regulamentul nr. 883/2004, a unei dispoziții tranzitorii aplicabile situației lucrătorilor vizați poate fi considerată ca fiind cauzată de o lacună intervenită în cursul procesului legislativ care a condus la adoptarea Regulamentului nr. 883/2004 și nu reflectă o voință deliberată a legiuitorului de a-i supune imediat pe aceștia unei alte legislații.

56 În aceste condiții, este necesar să se interpreteze dispoziția tranzitorie prevăzută la articolul 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004 ca aplicându-se prin analogie unor lucrători frontalieri aflați în șomaj total care, luând în considerare legăturile pe care aceștia le-au menținut în statul membru al ultimului loc de muncă, primesc din partea acestuia alocații de șomaj pe baza legislației din acest stat membru, în temeiul articolului 71 din Regulamentul nr. 1408/71. Împrejurarea că cel din urmă articol intră sub incidența titlului III din Regulamentul nr. 1408/71 nu împiedică, într-un astfel de caz, această aplicare.

57 În ceea ce privește, în cadrul unei astfel de aplicări a articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, problema dacă „situația relevantă a rămas neschimbată”, observațiile prezentate Curții cu privire la sensul atribuit acestor termeni sunt divergente.

58 Pentru Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, precum și pentru guvernele olandez și danez, din moment ce lucrătorii vizați exercitau o activitate profesională la data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004 și nu s-au aflat în șomaj decât ulterior acestei date, trebuie să se considere că situația acestora s-a schimbat, în sensul articolului 87 alineatul (8) din regulamentul menționat. Pentru doamna Peeters, guvernul german și Comisie, aceste împrejurări nu sunt determinante și nu se opun în mod necesar menținerii legii care era aplicabilă în temeiul Regulamentului nr. 1408/71.

59 În această privință, trebuie arătat că noțiunea „situație rămasă neschimbată” nu este definită de Regulamentul nr. 883/2004. Cu toate acestea, întrucât acest regulament nu constituie o măsură de armonizare a sistemelor naționale de securitate socială, ci un act care urmărește să coordoneze sistemele menționate, statele membre își păstrează competența de a stabili prin legislația lor, cu respectarea dreptului Uniunii, condițiile în care se acordă prestațiile unui regim de securitate socială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iunie 2012, Hudzinski și Wawrzyniak, C-611/10 și C-612/10, punctul 42). Noțiunea „situație rămasă neschimbată”, în sensul articolului 87 alineatul (8) din acest regulament, trebuie interpretată, în consecință, recurgând la definiția dată de legislația națională în materie de securitate socială (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește termenul „activitate”, în sensul articolului 71 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71, Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Adanez-Vega, C-372/02, Rec., p. I-10761, punctul 33).

60 În ceea ce privește lucrătorii precum doamna Peeters și domnul Arnold, este de competența instanței de trimitere să verifice dacă, în temeiul dreptului olandez, la data la care acești lucrători s-au reangajat după o primă perioadă de șomaj, și anume în cursul lunilor aprilie 2010 și, respectiv, martie 2009, aveau dreptul să beneficieze de o reluare a plății alocațiilor de șomaj în cazul în care s-ar fi aflat din nou în șomaj înainte de expirarea unei anumite perioade. Menționarea termenului „reluare” de către autoritățile olandeze ar putea să indice că un astfel de drept există potrivit legislației olandeze. În cazul unui răspuns afirmativ, revine acestei instanțe sarcina de a stabili dacă, luând în considerare în special intervalul de timp în care persoanele interesate au lucrat din nou, acestea îndeplinesc condițiile prevăzute de legislația națională pentru a beneficia de o astfel de reluare a plății alocațiilor menționate, independent de intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 883/2004.

61 Rezultă că noțiunea „situație neschimbată”, în sensul articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, trebuie apreciată prin raportare la legislația națională în materia securității sociale și că este de competența instanței naționale să verifice dacă lucrători precum doamna Peeters și domnul Arnold îndeplinesc condițiile prevăzute de această legislație pentru a solicita reluarea plății alocațiilor de șomaj care le-au fost acordate în temeiul legislației menționate, în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71.

62 Din considerațiile care precedă rezultă că trebuie să se răspundă la a treia și la a patra întrebare după cum urmează:

— Este necesar să se aplice dispozițiile articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004 unor lucrători frontalieri aflați în șomaj total care, luând în considerare legăturile pe care aceștia le-au menținut în statul membru al ultimului loc de muncă, primesc din partea acestuia alocații de șomaj pe baza legislației din acest stat membru, în temeiul articolului 71 din Regulamentul nr. 1408/71.

— Noțiunea „situație neschimbată”, în sensul articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, trebuie apreciată prin raportare la legislația națională în materia securității sociale. Este de competența instanței naționale să verifice dacă lucrători precum doamna Peeters și domnul Arnold îndeplinesc condițiile prevăzute de această legislație pentru a solicita reluarea plății alocațiilor de șomaj care le-au fost acordate în temeiul legislației menționate, în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71.

Cu privire la cheltuielile de judecată

63 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) **În urma intrării în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European şi al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European şi al Consiliului din 16 septembrie 2009, dispoziţiile articolului 65 din acest regulament nu trebuie interpretate în lumina Hotărârii Curţii din 12 iunie 1986, Miethe (1/85). În ceea ce priveşte un lucrător frontalier aflat în şomaj total care a menţinut legături personale şi profesionale cu statul membru al ultimului loc de muncă de o asemenea natură încât dispune în acest stat de cele mai bune şanse de reintegrare profesională, articolul 65 menţionat trebuie înţeles în sensul că îi permite unui astfel de lucrător să se pună în mod suplimentar la dispoziţia serviciilor de ocupare a forţei de muncă din statul respectiv, nu pentru a obţine din partea acestuia alocaţii de şomaj, ci numai pentru a beneficia acolo de servicii de reorientare profesională.**

2) **Normele privind libera circulaţie a lucrătorilor, prevăzute în special la articolul 45 TFUE, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei decizii a statului membru al ultimului loc de muncă de a refuza, în conformitate cu dreptul său naţional, acordarea beneficiului alocaţiilor de şomaj unui lucrător frontalier aflat în şomaj total, care dispune în acest stat de cele mai bune şanse de reintegrare profesională, pentru motivul că lucrătorul respectiv nu are reşedinţa pe teritoriul său, din moment ce, în conformitate cu dispoziţiile articolului 65 din Regulamentul nr. 883/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 988/2009, legislaţia aplicabilă este cea a statului membru de reşedinţă.**

3) **Este necesar să se aplice dispoziţiile articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004 unor lucrători frontalieri aflaţi în şomaj total care, luând în considerare legăturile pe care aceştia le-au menţinut în statul membru al ultimului loc de muncă, primesc din partea acestuia alocaţii de şomaj pe baza legislaţiei din acest stat membru, în temeiul articolului 71 din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariaţi, cu lucrătorii care desfăşoară activităţi independente şi cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunităţii, în versiunea modificată şi actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 592/2008 al Parlamentului European şi al Consiliului din 17 iunie 2008.**

   Noţiunea „situaţie neschimbată”, în sensul articolului 87 alineatul (8) din Regulamentul nr. 883/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 988/2009, trebuie apreciată prin raportare la legislaţia naţională în materia securităţii sociale. Este de competenţa instanţei naţionale să verifice dacă lucrători precum doamna Peeters şi domnul Arnold îndeplinesc condiţiile prevăzute de această legislaţie pentru a solicita reluarea plăţii alocaţiilor de şomaj care le-au fost acordate în temeiul legislaţiei menţionate, în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul nr. 1408/71, în versiunea modificată şi actualizată prin Regulamentul nr. 118/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 592/2008.

Semnături